

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 7Csp/2/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8124200098
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Farkášová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2024:8124200098.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

7Csp/2/2024

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Danou Farkášovou v právnej veci žalobcu: Spoločnosť UBC 2020, k. s., so sídlom Zelinárska 6, 821 08 Bratislava, IČO: 53 151 135, zapísaná v Zozname správcov vedenom Ministerstvom spravodlivosti SR ako správca úpadcu: Silverside, a.s. v konkurze, so sídlom Plynárenská 7/B, 821 09 Bratislava, IČO: 50 052 560, právne zastúpený: Advokátska kancelária VIVID LEGAL, s.r.o., so sídlom Plynárenská 7/A, 821 09 Bratislava, IČO: 36 807 915 proti žalovanej: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX C., v spore o zaplatenie 217 Eur s prísl., takto

rozhodol:

7Csp/2/2024

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 4,76 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy odo dňa 19.06.2022 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobný návrh žalobcu zamietal.

III. Žalobca nemá nárok na náhradu trov konania a žalovanej náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

7Csp/2/2024

1. Žalobca žalobou doručенou súdu dňa 05.01.2024 žiadal, aby súd zaviazal žalovanú zaplatiť mu istinu vo výške 217 eur, zmluvné úroky vo výške 14,26 eur, zmluvnú pokutu vo výške 55,78 eur, zákonný úrok z omeškania vo výške 5% z omeškaných splátok, ako aj trovy konania. Žalobu odôvodnil tým, že na majetok žalobcu bol vyhlásený Uznesením Okresného súdu Bratislava I. dňa 22.09.2022 konkurz. Žalobca uzatvoril so žalovanou dňa 29.05.2020 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej jej poskytol istinu vo výške 700 eur. Z dôvodu porušenia povinností žalovanou, je žalovaná povinná zaplatiť žalobcovi istinu 217 eur spolu s úrokmi z omeškania, zmluvnými úrokmi, ako aj zmluvnú pokutu vo výške 55,78 eur.

2. Žalovaná sa k žalobe žalobcu písomne nevyjadrila napriek skutočnosti, že žaloba jej bola doručená dňa 07.02.2024.

3. Súd vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov, ktoré sú súčasťou súdneho spisu a zistil tento skutkový stav:

4. Z Obchodného vestníka číslo 187/2022 mal súd za preukázané, že dňa 29.09.2022 bol vyhlásený konkurz Okresným súdom Bratislava I. pod spisovou značkou 31K 25/2022 na majetok dlžníka

spoločnosti Silverside, a.s. Súd ustanovil správcu Spoločnosť UBC 2020, k.s. za správcu úpadcu spoločnosti Silverside, čo bolo zverejnené v Obchodnom vestníku číslo 85/2023 dňa 04.05.2023.

5. Dňa 29.05.2020 bola medzi veriteľom Silverside a.s. a žalovanou ako dlžníčkou podpísaná Zmluva o spotrebiteľskom úvere číslo XXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 700 eur, ktorý sa zaviazala splácať v 24 mesačných splátkach, vo výške 35,88 eur, s dátumom splatnosti prvej splátky 18.07.2002, s termínom konečnej splatnosti úveru 18.06.2022, úroková sadzba úveru predstavovala 20,74% ročne a ročná percentuálna miera nákladov bola vo výške 21,47%. Z článku 2 zmluvy vyplýva, že dlžník žiada poskytnúť úver na splatenie iných jeho záväzkov bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na bankové účty tretích osôb, a to sumu 200,54 eur, ako aj sumu 499,46 eur.

6. Z prehľadu splátok a úhrad a platobnej disciplíny k zmluve o spotrebiteľskom úvere mal súd za preukázané, že žalovaná uhradila splátky vo výške 695,24 eur.

7. Z dôvodu, že v tomto prípade sa jedná o drobný spor, ktorého hodnota neprevyšuje 1.000 eur, súd na deň 08.04.2024 určil termín verejného vyhlásenia rozsudku. Na verejné vyhlásenie rozsudku sa neustanovili strany sporu, rovnako bol neprítomný právny zástupca žalobcu.

8. Súd osobitnou výzvou vyzýval právneho zástupcu žalobcu, aby súdu predložil v súlade s § 7 a § 11 zákona č. 129/2010 Z.z. všetky listiny, ktorými veriteľ overoval bonitu žalovanej ako dlžníčky pri poskytovaní úveru. V písomnom podaní zo dňa 26.03.2024 žalobca uviedol, že žalovaná bola starobnou dôchodkyňou s príjmom 363,80 eur. Zároveň veriteľ počítal s výškou životného minima 210,20 eur. Boli použité prostriedky na refinancovanie úveru vo výške 499,46 eur s mesačnou splátkou 35,59 eur. Pokiaľ ide o príjmy, tie predstavovali dôchodok, pravidelné mesačné výdavky žalovanej predstavovali sumu 210,20 eur. Právny zástupca žalobcu súdu predložil výpis z centrálného registra exekúcií, z ktorého vyplýva, že žalovaná nemá žiadne exekúcie, rovnako to vyplýva aj zo správy z registra insolvencií. Pokiaľ ide o register úverov s.r.o., z daného registra vyplýva splátka žalovanej vo výške 35,59 eur so zostatkom úveru 602,06 eur. Z potvrdenia Sociálnej poisťovne zo dňa 24.01.2020 mal žalobca preukázaný príjem žalovanej pozostávajúci zo starobného dôchodku vo výške 363,80 eur, ktorý mal preukázaný zároveň aj z výpisu účtu žalovanej za obdobie apríl 2020. V žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru žalovaná uviedla, že je starobnou dôchodkyňou, poberá čistý mesačný príjem 363,80 eur, zároveň uviedla záväzky na refinancovanie 499,46 eur, ktoré spláca mesačnou splátkou vo výške 35,59 eur.

9. Na základe takto zisteného skutkového stavu, súd právne uzatvára:

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 1 ods. 2 Zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch pre spotrebiteľov účinnému ku dňu 29.05.2020 (ďalej len Zákon č. 129/2010 Z.z.), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným

prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa;1) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu.18b) Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu,1a) niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu1b) a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

Podľa § 7 ods. 1, 2 Zákona č. 129/2010 Z.z., veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

Podľa § 7 ods. 17 Zákona č. 129/2010 Z.z., vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

a)

poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5,

b)

posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky,17a) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

Podľa § 7 ods. 18 Zákona č. 129/2010 Z.z., veriteľ je povinný v záujme odbornej starostlivosti pri poskytovaní spotrebiteľských úverov vytvoriť a udržiavať systém posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a postupovať v súlade s týmto systémom a vytvoriť a udržiavať systém poskytovania spotrebiteľských úverov.

Podľa § 7 ods. 19 Zákona č. 129/2010 Z.z., veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní určiť, dodržiavať a pravidelne prehodnocovať limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu.

Podľa § 7 ods. 20 Zákona č. 129/2010 Z.z., na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky:

a)

čistý príjem spotrebiteľa,

b)

náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť,17ta)

c)

výška splátky spotrebiteľského úveru a

d)

peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

Podľa § 9 ods. 1 Zákona č. 129/2010 Z.z., zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí byť v záhlaví

zreteľne označená názvom zmluvy, ktorý obsahuje slová „spotrebiteľský úver“ v príslušnom gramatickom tvare.

Podľa § 9 ods. 2 Zákona č. 129/2010 Z.z., zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka(18) musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) meno, priezvisko, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa; ak spotrebiteľ nemá pridelené rodné číslo, uvedie sa dátum narodenia,
- d) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- e) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- f) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- g) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- h) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- i) výšku, počet, frekvenciu splátok a prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- j) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- k) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- l) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- m) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- n) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- o) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- p)

výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,

q)

informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,

r)

právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,

s)

spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

t)

informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

u)

právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,

v)

názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23.

Podľa § 11 ods. 1 Zákona č. 129/2010 Z.z., poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a)

zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,

b)

zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) až i), l) a p),

c)

zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) a § 10 ods. 1 písm.

b) a c) alebo

d)

v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,

e)

veriteľ spotrebiteľský úver poskytne inak ako bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa¹⁾ a nejde o bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu,^{18b)}

f)

veriteľ v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuvedie všetky plnenia, ktoré pre spotrebiteľa vyplývajú z poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo s ním súvisia,

g)

ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov.^{18aa)}

Podľa § 11 ods. 2 Zákona č. 129/2010 Z.z., ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

10. Súd poukazuje na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C- 377/14, ktorý rozhodol, že v spotrebiteľských zmluvách sú súde povinné ex offio skúmať existenciu neprijateľných zmluvných

podmienok. Okrem uvedenej povinnosti možnosť judikatúry Súdneho dvora EÚ vyvodit' okrem iného aj povinnosť súdov skúmať pri spotrebiteľských zmluvách bonitu spotrebiteľa (C – 679/18) a údaje týkajúce sa RPMN (C – 76/10) a v prípade zistených nedostatkov na tieto pri rozhodovaní prihliadať. Z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ C-679/18 vyplýva: „Články 8 a 23 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzatvorením zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa a vyvodit' dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú vykladať ďalej v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinností veriteľa posúdiť pred uzatvorením zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne, a to v trojročnej premlčacej dobe.“

11. Cieľom § 7, ako aj § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch je, že veriteľ je pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať na zreteľ ako existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak aj skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzatvorením zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať, napríklad predpokladaný príjem a podobne. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa pritom vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúca. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napríklad možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu chorobu a podobne. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom a samozrejme najmä ním aj preukázaných, tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplne, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov domáci rozpočet, a to tak stranu príjmov, ako aj stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Preskúmať jeho konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, náklady na bývanie, dopravu, domácnosť, vyživiť podobnosť a podobne. Analýza iba niektorých zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

12. Krajský súd v Prešove vo svojom rozhodnutí 6Co/171/2016 k otázke skúmania bonity spotrebiteľa uviedol: „Podľa článku 8 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102EHS, členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzatvorením zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Členské štáty, ktorých právne predpisy ukladajú veriteľovi povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe nahliadnutia do príslušnej databázy, si môže túto povinnosť zachovať.“

13. Vzhľadom na vykonané dokazovanie súd konštatuje, že žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno, ktorým by súdu preukázal dodržanie postupu podľa § 7 ods. 1,2 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalovaná deklarovala príjem, a to starobný dôchodok vo výške 363,80 eur, čo veriteľ overil

potvrdením Sociálnej poisťovne, ako aj výpisom z účtu žalovanej. Z dokazovania ďalej vyplynulo, že veriteľ si overil úverovú zaťaženosť žalovanej dopytom v úverovom registri, avšak zákonodarca uložil veriteľovi povinnosť zistiť sociálno-ekonomickú situáciu spotrebiteľa, teda žalovanej, čo znamená povinnosť zistiť nielen jej príjem, ale aj pravidelné mesačné výdavky. Súd uvádza, že skúmanie výdavkov len nahliadnutím do databáz bánk a úverových registrov nie je podľa názoru súdu dostatočné, pretože záväzky klienta nemusia vyplývať z verejných databáz. Môže sa jednať o súkromné pôžičky. Tieto databázy nemôžu dať úplný obraz o výdavkoch klienta, keďže medzi tie možno zaradiť aj bežné mesačné výdavky súvisiace s domácnosťou. Pokiaľ veriteľ nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver. Žalovaná v žiadosti o úver neuviedla žiadne výdavky. Veriteľ dôsledne neskúmal výdavky spotrebiteľa na zabezpečenie základných životných potrieb, pričom ak v zmluve uvádza mobilné číslo spotrebiteľa, tak minimálny náklad s jeho používaním má. Rovnako žije v dome, byte, to znamená, že sa minimálne musí podieľať na nákladoch spojených s užívaním nehnuteľnosti a rovnako musí z niečoho žiť, teda má výdavky na stravovanie, ošatenie, lieky, čo veriteľ podľa názoru súdu vôbec neskúmal. Veriteľ je v každom prípade povinný zisťovať reálne náklady spotrebiteľa, čo v danom prípade žalobca nepreukázal. Žalobca nepredložil potrebné dôkazy, ktorými by preukázal, že veriteľ pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere so žalovanou skúmal riadne jej schopnosť splácať spotrebiteľský úver. Súd hodnotí, že veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou pri splnení svojej zákonnej povinnosti skúmať schopnosť žalovanej splácať spotrebiteľský úver. Súd dospel k záveru, že veriteľ hrubo porušil svoje povinnosti podľa § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, keďže nepredložil žiadne dôkazy, aby schopnosť žalovanej splácať spotrebiteľský úver posudzoval s prihliadnutím na jej pravidelné mesačné výdavky. V tomto prípade sa jedná o starobnú dôchodkyňu, ktorá mala zvýšené výdavky spojené s platbami napríklad aj liekov, potravín, zakúpením základných hygienických potrieb, výdavkov spojeným s bývaním v jej nehnuteľnosti. Súd daný úver hodnotí ako úver bez úrokov a bez poplatkov. Dôchodok žalovanej predstavoval sumu 363,80 eur, životné minimum predstavovalo v tom čase 210,20 eur, splátka novoposkytnutého úveru predstavovala 35,88 eur. V žiadosti o úver žalovaná uviedla záväzky na refinancovanie a to sumu na vyplatenie 499,46 eur s mesačnou splátkou 35,59 eur s variabilným symbolom XXXXXXXXXX na účet, ktorý je zhodný s účtom, ktorý je uvedený v článku 22, bod 1 úverovej zmluvy. Veriteľ však nezohľadnil aj ďalší záväzok žalovanej, o ktorý požiadala na refinancovanie žalovaná, a to v sume 200,54 eur na číslo bankového účtu SK: XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX. D. záväzok žalovanej nevyplýva ani z úverového registra. Súd tak uvádza, že žalovaná mala dôchodok 363,80 eur, životné minimum predstavovalo 210,20 eur, splátka refinancovaného úveru 35,59 eur, splátka novoposkytnutého úveru predstavovala sumu 35,88 eur. Tieto nevyhnutné mesačné výdavky (210,20 + 35,59 + 35,88 eur) predstavovali sumu 282,06 eur, po odpočítaní výšky jej príjmu 363,80 eur, žalovanej mesačne zostala suma 81,74 eur, pričom zo samotnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že žalovaná mala aj ďalší záväzok, ktorý potrebovala refinancovať v sume 200,54 eur, ktorý veriteľ nezohľadnil. Už pri takejto mesačnej sume, ktorá ostala žalovanej 81,74 eur, bolo potrebné zohľadniť náklady na stravu, lieky, hygienu, náklady spojené s platbou mobilného telefónu a spojené s bývaním, čo podľa názoru súdu bolo nepostačujúce. Po prijatí záveru, že žalovaná prijala úver vo výške 700 eur a zaplatila splátky vo výške 695,24 eur, tak podľa platobnej disciplíny má žalovaná podľa splátkového kalendára zaplatené splátky pod poradovými číslami 1. až 23., započítané iba na istinu. Zo splátky splatnej 18.06.2022 má žalovaná zaplatenú sumu 31,12 eur, zvyšnú časť započítanú na istinu v sume 4,76 eur, ju tak súd zaviazal zaplatiť. Zároveň veriteľovi postupom podľa § 517 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 Nariadenia vlády číslo 87/1995 Z.z. priznal z tejto dlžnej splátky úrok z omeškania od jej splatnosti, splátka bola splatná dňom 18.06.2022, deň nasledujúci, t.j. od 19.06.2022 sa tak žalovaná dostala do omeškania s plnením tohto záväzku. S poukazom na prijatý právny záver súd o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru bol žalobný návrh žalobcu vo zvyšnej časti požadovaných zmluvných úrokov vo výške 14,76 eur ako nedôvodný zamietnutý.

14. Pokiaľ ide o sumu zmluvnej pokuty vo výške 55,78 eur, tá bola rovnako predmetom zamietavého výroku súdu. Súd považuje zmluvnú pokutu za neprijateľnú zmluvnú podmienku, pričom uvedenú zmluvnú podmienku vyhlásil Okresný súd Vranov nad Topľou v konaní vedenom pod sp. zn. 5Csp/99/2018 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9CoCsp/23/2020 za neprijateľnú zmluvnú podmienku. So závermi vyjadrenými v tomto rozhodnutí sa súd stotožňuje a považuje ich za plne aplikovateľné aj v tejto veci. Navyše v danom prípade možno zmluvnú pokutu považovať za neprimerane vysokú a v rozpore so zákonom s poukazom na § 3a ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., podľa ktorého zmluvná pokuta spolu s úrokom z omeškania nesmie prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnených podľa osobitného predpisu pred

vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády. Na účely nariadenia sa posudzuje súčet všetkých sankcií, v tomto prípade súčet výšky úrokov z omeškania a výšky zmluvnej pokuty, čo je celkom 17% (zmluvná pokuta 12%, úroky z omeškania 5%), čo je viac ako trojnásobok úrokov z omeškania podľa uvedeného nariadenia vlády. Nie je pritom podstatné, v akej výške si žalobca uplatňuje zmluvnú pokutu (10%), ale to, čo bolo v zmluve dojednané. Preto je uvedená zmluvná podmienka v rozpore so zákonom a v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka je takto dojednaná zmluvná podmienka absolútne neplatná. Z dôvodov vyššie uvedených súd nárok na zmluvnú pokutu zamietol.

15. O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 255 ods. 1, 2 C.s.p. Žalobca bol v prevažnej väčšine neúspešný s poukazom na to, že požadoval zaplatenie istiny 217 eur, sumu zmluvných úrokov 14,26 eur, sumu zmluvnej pokuty 55,78 eur. Úspešný bol v časti o zaplatenie sumy 4,76 eur. Z tohto dôvodu súd vyslovil, že žalobca nemá nárok na náhradu trov konania a žalovanej súd náhradu trov konania nepriznal, nakoľko jej z obsahu spisu žiadne trovy konania nevyplývajú.

Poučenie:

7Csp/2/2024

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach.

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.